

Brusel 30. září 2025
(OR. en)

9858/1/25
REV 1 ADD 1

Interinstitucionální spis:
2023/0008 (COD)

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750
PARLNAT

ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět: Postoj Rady v prvním čtení s cílem přijmout NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o evropských statistikách obyvatelstva a bydlení, kterým se mění nařízení (ES) č. 862/2007 a zrušují nařízení (ES) č. 763/2008 a (EU) č. 1260/2013

- odůvodnění Rady
- přijat Radou dne 29. září 2025

I. ÚVOD

1. Komise dne 20. ledna 2023 předložila návrh nařízení o evropské statistice o obyvatelstvu, domech a bytech, kterým se mění nařízení (ES) č. 862/2007 a zrušují nařízení (ES) č. 763/2008 a (EU) č. 1260/2013¹ (nařízení ESOP).
2. Cílem tohoto návrhu je vytvořit harmonizovaný rámec pro evropskou statistiku o obyvatelstvu, domech a bytech prostřednictvím integrace stávajících statistik o demografii, migraci a sčítání lidu. Jeho účelem je zlepšit srovnatelnost, včasnost a relevanci údajů ve všech členských státech a podpořit politiky EU týkající se demografických změn, sociální soudržnosti a udržitelného rozvoje.
3. Návrh byl projednán na řadě zasedání Pracovní skupiny pro statistiku.
4. Dne 21. června 2023 schválil Výbor stálých zástupců (část I) mandát k jednání a na tomto základě vyzval předsednictví, aby zahájilo jednání s Evropským parlamentem s cílem dosáhnout dohody v prvním čtení.
5. Výbor stálých zástupců schválil revidovaný mandát² dne 6. března 2024 a dne 7. května 2025 poskytl pokyny ohledně dalšího postupu³ v jednáních s Parlamentem.
6. Evropský parlament přijal svou zprávu ve Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (výbor EMPL) dne 2. října 2023 a potvrdil ji na plenárním zasedání dne 18. října 2023. Dne 24. dubna 2024, krátce před uzavřením devátého volebního období Evropského parlamentu, přijal Parlament postoj v prvním čtení.

¹ Dokument ST 5588/23.

² Dokument ST 7138/1/24 REV 1.

³ Dokument ST 8117/25.

7. Jednání s Parlamentem byla zahájena v listopadu 2023 během španělského předsednictví a pokračovala po celé belgické i polské předsednictví. V době od poloviny března 2024 do konce roku 2024 byla jednání přerušena – nejprve kvůli změně legislativního cyklu Evropského parlamentu a následně kvůli pracovní zátěži spojené se jmenováním nové Komise.
8. Na pátém trialogu, jenž se uskutečnil dne 12. května 2025, dosáhly vyjednávací týmy Rady a Parlamentu předběžné dohody.
9. Za účelem dosažení dohody provedl dne 28. května 2025 Výbor stálých zástupců (část I) rozbor konečného kompromisního znění a toto znění potvrdil⁴.
10. Dne 5. června 2025 potvrdil výbor EMPL Evropského parlamentu politickou dohodu a předsedkyně tohoto výboru dne 6. června 2025 zaslala předsedovi Výboru stálých zástupců dopis, v němž potvrdila, že pokud Rada nařízení schválí v prvním čtení, po revizi právníky-lingvisty, Parlament postoj Rady ve druhém čtení schválí.

⁴ Dokument ST 9153/25.

II. PRVKY PŘEDBĚŽNÉ DOHODY

11. Evropský parlament a Rada vedly jednání s cílem uzavřít dohodu na základě postoje Rady v prvním čtení, kterou by Parlament mohl beze změn schválit ve druhém čtení. Znění postoje Rady v prvním čtení plně odráží kompromis, kterého bylo za pomoci Evropské komise mezi oběma spolunormotvůrci dosaženo.

Populační základna

12. Jedním z politicky a technicky nejcitlivějších prvků návrhu byla populační základna. Konečný kompromis zahrnuje povinnost použít metody odhadu pouze na celkový počet obyvatel na národní úrovni. Tato povinnost se vztahuje konkrétně na tři statistická témata: „základní charakteristiky osoby“, „sociálně-ekonomické charakteristiky osoby“ a „situace v domácnosti dané osoby“. Kromě toho mohou členské státy použít zvláštní kategorii úprav, pokud jsou k dispozici další odhady. Tento doplňkový, avšak dobrovolný nástroj pro úpravy umožňuje členským státům odhadovat celkový počet obyvatel, a zároveň uznává existenci mezer v údajích. Je-li použita tato kategorie úprav, jsou členské státy povinny v doprovodných zprávách o kvalitě svou metodiku vysvětlit a zdůvodnit její použití.
13. Pokud jde o údaje o počtu obyvatel pro potřeby hlasování kvalifikovanou většinou, poskytne Eurostat Radě do 30. září každého roku údaje o celkovém počtu obyvatel každého členského státu na základě údajů předložených členskými státy, jak je uvedeno v příloze nařízení. Členské státy mohou své údaje do 1. září každého roku revidovat.

Obtížně podchytitelné skupiny obyvatelstva

14. Předběžná dohoda zavádí definici obtížně podchytitelných skupin obyvatelstva, která odkazuje na stávající překážky pro úplné a reprezentativní začlenění některých osob do statistických údajů či identifikaci některých osob. Tento pojem je uveden v odůvodnění i v normativní části s cílem zvýšit úsilí o zlepšení statistického pokrytí těchto skupin obyvatelstva.
15. Na podporu lepšího pokrytí obsahuje kompromisní znění ustanovení o pilotních studiích a studiích proveditelnosti zaměřených na posouzení dostupnosti údajů o skupinách, jako jsou osoby umístěné v ústavech, osoby bez domova a osoby se zdravotním postižením. Tyto studie budou zkoumat vhodné metodiky při dodržení norem ochrany údajů a s přihlédnutím k vnitrostátním kapacitám.

Výjimky

16. Pokud uplatňování nařízení nebo jeho aktů v přenesené pravomoci či prováděcích aktů vyžaduje významné úpravy národních statistických systémů, mohou členské státy požádat o výjimku na počáteční období až tří let s možností jednorázového prodloužení nejvýše o tři roky, je-li poskytnuto dostatečné odůvodnění.

Záruky

17. Předběžná dohoda zavádí kvalitativní záruky přizpůsobené specifikům ESOP. Tyto záruky zajišťují, že nedojde ke zbytečnému překrývání mezi údaji shromážděnými podle nařízení o ESOP a údaji shromážděnými pro účely nařízení o integrované evropské sociální statistice (IESS)⁵. Kompromisní znění navíc vylučuje shromažďování údajů, které lze ze své podstaty získat pouze přímo od jednotlivců prostřednictvím průzkumů.

⁵ [Nařízení \(EU\) 2019/1700, kterým se zavádí společný rámec pro evropské statistiky týkající se osob a domácností založené na individuálních údajích sbíraných na základě výběrových souborů \(nařízení o integrované evropské sociální statistice\)](#)

18. Pro usnadnění provádění stanoví předběžná dohoda obecné pravidlo, že prováděcí akty musí být přijaty nejméně 18 měsíců před začátkem příslušného referenčního období. Existují dvě výjimky: prováděcí akty pro první referenční období budou přijaty nejpozději 12 měsíců před prvním referenčním obdobím, zatímco prováděcí akty týkající se údajů ze sčítání se přijmou nejméně 24 měsíců před referenčním datem.

Shromažďování údajů ad hoc

19. Předběžná dohoda zavádí strukturovaný mechanismus pro další shromažďování údajů. Toto shromažďování, které má řešit neočekávané krátkodobé nebo krizové statistické požadavky, se provádí na základě aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů doplněných do článku 5.
20. Aby byla zajištěna proporcionalita a zabránilo se narušení probíhající statistické činnosti, platí tato omezení: a) každé dočasné shromažďování údajů může trvat nejvýše tři roky, b) mezi dvěma po sobě následujícími sběry musí být minimální interval dvou let a c) dočasné shromažďování údajů se nemůže překrývat s referenčními obdobími sčítání lidu.

Příloha

21. Příloha nastiňuje statistické požadavky, periodicitu, územní členění a lhůty pro předání údajů, přičemž zajišťuje proveditelnost a vysokou kvalitu údajů.
22. Mělo se za to, že šestiměsíční periodičita a roční údaje o socioekonomických charakteristikách nemají statistickou hodnotu, jež by odůvodňovala zátěž, kterou by představovaly pro vnitrostátní statistické systémy, a proto byly vypuštěny.
23. Kompromisní znění potvrzuje, že údaje o vlastnostech budov souvisejících s energetikou budou získávány výhradně z vnitrostátních databází v souladu se směrnicí (EU) 2024/1275. Toto ustanovení zajišťuje právní jasnost a zabraňuje zavádění nových oznamovacích povinností.

24. Lhůta pro předání údajů T+24 měsíců byla zachována pro nejsložitější soubory údajů, mimo jiné pro soubory shromažďované jednou za deset let, soubory v oblasti „Rodiny a domácnosti“ a víceleté soubory údajů s místní správní jednotkou (LAU)⁶ jako územní úrovní.
25. Pro některé roční a víceleté soubory údajů je stanoveno přechodné období do roku 2035. U některých ročních souborů údajů se do roku 2035 použije dvanáctiměsíční lhůta, která bude po uvedeném roce zkrácena na 10 měsíců. U víceletých souborů údajů zůstane lhůta 24 měsíců do roku 2035 a poté se změní na 18 měsíců. Tato přechodná období zajistí postupné a realistické provádění.
26. Pro čtvrtletní údaje o přistěhovalcích byla stanovena lhůta 120 dnů a pro roční údaje o celkovém počtu obyvatel a pro události přirozené změny lhůta 60 dnů.

Datum použitelnosti a první referenční rok

27. Vzhledem k tomu, že toto nařízení bude přijato později, než se původně předpokládalo, je datum použitelnosti stanoveno na 1. ledna 2028. V důsledku toho bude prvním referenčním rokem pro shromáždění údajů podle tohoto nařízení rok 2027.

⁶ [Místní správní jednotky \(LAU\) se používají k rozdělení území EU za účelem poskytování statistik na místní úrovni. Jedná se o správní územní celky na nižší úrovni – pod úrovní provincie, regionu nebo státu.](#)

III. ZÁVĚR

28. Postoj Rady v prvním čtení plně odráží kompromis, jehož bylo za pomoci Komise dosaženo během jednání mezi Evropským parlamentem a Radou.
 29. Tento kompromis je potvrzen dopisem, který předsedkyně výboru EMPL zaslala dne 6. června 2025 předsedovi Výboru stálých zástupců. V tomto dopise předsedkyně výboru EMPL uvádí, že doporučí členům svého výboru a následně plenárnímu zasedání, aby postoj Rady v prvním čtení přijali v Evropském parlamentu ve druhém čtení beze změn, s výhradou ověření právníky-lingvisty obou orgánů.
-